

UVODNIK

.....
EDITORIAL

Gošća urednica: Spomenka Tomek-Roksandić

Poštovani kolegice i kolege, poštovani čitatelji MEDICUSA,

gerijatrija po UEMS-u (Geriatrics / Geriatric Medicine Section, GMS – UEMS, European Union of Medical Specialists) postaje atraktivnom medicinskom specijalizacijom sadašnjosti i budućnosti. Specijalizacija iz gerijatrije (Accreditation for specialist Training in Geriatric Medicine in the European Union) utemeljena je 1997. u osam država članica EU, a od godine 1999. do 2003. doživljava ekspanziju u gotovo svim državama-članicama s obzirom na proučavane zdravstvene potrebe ubrzano rastućeg udjela od 19,2% europskoga pučanstva starijeg od 65 godina.

Glavni ciljevi gerijatrije po UEMS-u jesu:

1. Uskladba za područje gerijatrije i gerontologije među državama članicama EU;
2. Unapređivanje kvalitete menadžmenta zdravstvenih usluga u gerijatriji u EU;
3. Razvoj i osiguranje specijalističkog usavršavanja iz gerijatrije u EU te
4. Akreditacija trajnoga gerijatrijskoga profesionalnog razvoja u EU.

Stoga je razumljiv gerontološki javnozdravstveni prioritet odabira znanstvenih i stručnih radova iz gerontologije i gerijatrije za ovaj prestižni broj MEDICUSA indeksiranog u EMBASE – Excerpta Medica, u čijoj se bazi nalazi i European Journal of Geriatrics. Gerontološki broj MEDICUSA zasigurno će omogućiti korisnu izobrazbu iz određenih područja gerontologije i gerijatrije subspecijalističkog usavršavanja, poglavito liječnika obiteljske medicine i liječnika drugih specijalnosti, no jednako tako i drugih specijaliziranih stručnjaka različitih profila koji se bave zdravstvenom zaštitom starijih bolesnika. Zato izražavamo radosnu zahvalnost Uredničkom odboru MEDICUSA, osobito glavnoj urednici dr. Adeli Kolumbić Lakoš na odabiru i zauzeću obogaćivanja ovog broja znanstvenim i stručnim spoznajama iz gerontologije i gerijatrije. Naime, neizbježno se nameće potreba trajnog unapređivanja i razvoja gerontološke i gerijatrijske djelatnosti u zaštiti zdravlja cjelokupnoga hrvatskog pučanstva s obzirom na zdravstvene potrebe starijih osoba. Sveobuhvatne implikacije starenja hrvatskog pučanstva s već 17,1% udjela 65-godišnjaka (procjena 2004., 2001. – 15,62%) poglavito se odražavaju na promijenjenu strukturu korištenja zdravstvene zaštite.

Zbog ovoga utvrđivanje, praćenje, proučavanje i evaluacija te planiranje zdravstvenih potreba starijih osoba u ranijoj (65 – 74 godine), srednjoj (75 – 84 godine) i dubokoj starosti (85 i više godina) postaje najznačajnijim javnozdravstvenim indikatorom o napretku ili propustima u zaštiti zdravlja cjelokupnog pučanstva. Ovo potvrđuje kako europska, tako i hrvatska gerontološka istraživanja po kojima je učinkovita komprehenzivna zdravstvena zaštita najizraženija u smanjenju zdravstvenih poteškoća i funkcionalne onesposobljenosti u starosti, što dovodi do racionalizacije gerijatrijske potrošnje. Evaluacija uz kontrolu kvalitete provedbe Programa zdravstvenih mjera i postupaka u zaštiti zdravlja starijih osoba s Programom primarne, sekundarne i tercijarne prevencije za starije jest dobar indikator dostignuća i razvoja njihove zdravstvene skrbi na lokalnoj i državnoj razini.

Razumljiv je i jasan, u svezi s navedenim, sve veći obuhvat stručnog interesa za trajnom izobrazbom iz gerontologije i gerijatrije: poglavito liječnika i zdravstvenih djelatnika gerontologa, gerijatara i psihogerijatara, ali i stručnjaka interdisciplinarnog profila koji se skrbe u zaštiti zdravlja starijih osoba – od gerontokineziologa, menadžera za starije, gerontehnologa do pravnika za starije. Centar za gerontologiju ZZJGZ-a u suradnji s Medicinskim fakultetom i ŠNZ "Andrija Štampar" izradio je prijedlog subspecialističkog usavršavanja iz gerijatrije (24 mjeseca) pri bazičnoj specijalizaciji interne medicine i uže specijalizacije gerontologije (12 mjeseci) pri specijalizaciji javnoga zdravstva.

Kolika je veličina pojavnosti stručnog interesa za djelatnost gerontologije i gerijatrije od strane interdisciplinarnog sastava stručnjaka koji se skrbe u zaštiti zdravlja starijih osoba u Hrvatskoj, potvrđuje i broj pristiglih 243 sažetaka za 2. Hrvatski gerontološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem, koji se održava u ožujku 2006. godine. To je veliki kompliment hrvatskoj gerontologiji.

Znakovito je kako se u Svjetskomu gerontološkom kalendaru u 2006. godini među znanstvenim skupovima iz gerontologije i gerijatrije po državama svijeta – od Finske, Austrije, Njemačke, Amerike, Danske do Australije – ubraja i Hrvatska s **2. Hrvatskim gerontološkim kongresom** s međunarodnim sudjelovanjem, u organizaciji Centra za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba – Referentnog centra Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske za zaštitu zdravlja starijih osoba.

Značenje i opsežnost teme: **"Gerijatrijska i gerontološka djelatnost u Hrvatskoj"** posvećena odabirom zdravstvene problematike gerijatrijskih osiguranika u ovom broju MEDICUSA, sigurno će zahtjevati nastavni slijed novih gerontoloških izdanja zbog potrebe trajne edukacije liječnika i zdravstvenih djelatnika koji se bave zdravstvenom zaštitom starijih. Svi objavljeni znanstveni i stručni radovi bitan su edukacijski doprinos za izradu gerontoloških normi organizacijske gerijatrijske djelatnosti po županijama (regijama) Hrvatske, primjerenog Programa zdravstvenih mjera i postupaka u zaštiti zdravlja starijih osoba i unapređivanja izrade algoritma geroprofilakse (primarna, sekundarna i tercijarna prevencija za starije – Antiaging medicine), dijagnostike, liječenja, njege i rehabilitacije gerijatrijskih osiguranika.

S osobitim poštovanjem,

Prim. mr. sc. Spomenka Tomek-Roksandić, dr. med.